

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt negyedévre 1 frtEgyes számára 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár

Szerkesztőség és kiadónivatal: Püsp. Lyc. nyomda
Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Néhány szó az Emke dalegyletről.

Városunk lakosai közül többen áldozatot hoztak azért, hogy egy Emke dalárda létesüljön.

Egy pár évig tartotta ez fenn magát, s nem tudni mi okból most már működését beszüntette.

Nem a működő tagokban keressük az okot, hanem az intézők között, mert azon hitben élünk, hogy az Emke dalárda működő tagjait ez idő szerint is össze lehetne tartani, mint eddig, — ha ez irányban a vezető elemek a kellő figyelemmel lennének.

Ez év városunkban is az ünnepségek éve.

Itt tartja közgyűlését az EMKE. — Vagyis az az egylet, mely hivatva van arra, hogy nemzeti érdeket mentől nagyobb körben terjesszen, kulturális támogatásával oda hasson, miként a nemzeti szellem hovátozább e kis haza bércei között a nemzet ellenét legyőzze, és az által a teljes békességet megteremtse.

Nem mint hadakozó fél, — mint szelid lelkű jó barát lépik fel mindenütt, s törekvése az, hogy e bérczes hon minden lakója megértse humanus és kulturális szempontbóli fellépését, — őt nem mint ellenfelét, hanem mint testvérét fogadja.

Kár tehát ily törekvéssel szemben, tevékenység nélkül maradni, kár bármely munkálkodást megszakítani. kár félbehagyni, — hanem minden esetre első és feltétlen kötelességünk, hogy ott, ahol a további működést nem folytathatjuk, az illető egyletekhez forduljunk az akadályok elhárítása végett.

Feltétlen szükséges tehát okát tudnunk annak, hogy városunkban az Emke dalárda miért szüntette be működését.

Tudnunk kell ezt azért, mert ha az anyagi szükséglet kényszerítette, az esetben egyletünknek kell intézkednie a felett, hogy e tekintetben mi szükséglet se érezzen. Másfelől az egyletnek kell a városi polgárok és tagokhoz fordulnia a végett, miként a dalárda felsegállítására bármi csekély összeggel járuljanak.

A főkegylet az alapszabályokban engedélyezett 25%-át a tagsági díjnak nem tartja vissza, tehát tőkével sem rendelkezik, de tekintettel arra, hogy az EMKE központi választmány a Emke daloskönyvet ingyen bocsátotta a dalegyleti tagok használatára, azt hisszük nem sok áldozatot kellene hozzunk arra nézve, hogy e dalárda újból és erősebb alakban újból létesüljön.

Nem szeretnők azt hinni, hogy e városban valamely intézmény csak úgy és akkor tartható fenn, ha az erős kezek vezetése alatt áll. Szeretnők látni és tapasztalni azt is, hogy az egyes intézményeket a város jóakaratói és áldozatra kész polgárai is elősegítik.

Óhajításunk az, hogy az Emke dalegylet mentől előbb újból megkezdje működését.

Mindent mértékre!

A családi nevelés köréből.

Az emberi természet egyik gyarlósága, hogy szeret túlozni. E miatt beszédében, cselekvéseiben gyakran letér a helyes középútról; s ha elfogultságában állhatatos marad, folyvást szélsőségekbe kalandoz. Az

ilyen ember előbb-utóbb úgy jár, mint az a félszemű kocsis járt volt, aki a széles országúton hajtván, abbeli igyekezetében, nehogy bedőljenek a jobbfeleli árokba, annyira balra hajtott, hogy a balfeleli árokba döntötte a kocsit.

Makacs tulzókkal a nevelés mezején is találkozhatni. Ezek a nevelési jó tanácsok, szabályok vagy elvek valamelyike iránt kiváló fogékonysággal bírnak, s a helyett, hogy annak igazságát *világítósnak* tekintenék, fényébe belevakulnak s a többiek iránt elvesztik érzékenységüket.

E tulzók között látjuk *Tudákosi* urat is, a ki a nevelés országútjának éppen a szélén halad. Fel van szerelve a systematika paedagógiának mindenféle számaival; egyik zsebében az erkölcsök milligrammos súlymérője, a másikba a tudás métermértéke; egyik kezében a fattyúhajtasokat leszedő metsző-kés, a másikban a jó tanácsok oltóviasza, orrán meg az örök éberség és kritika pápaszeme.

Ha valaki megkérdezi tőle, hogy ugyan melyik nevelési elv kívánja ezt a sok apparátust? komoly meggyőződéssel így szól:

„Folyvást örködj a gyermek felett s ne engedd, hogy lelkébe olyan hibák verjenek gyökeret, a melyekből a tévedések és bűnök termőfaja nőhet ki!”

Ez igen helyes és üdvös a maga határai között; de *Tudákosi* úr csodálatos módon akarja gyakorlatba venni. Szerinte úgy kell azt érteni, hogy a gyermek melől egy perczig se távozzunk, őt egy pilanatig se hagyjuk mentére; vegyük pontos mérték alá minden szavát, sőt minden gondolatát; a legkisebb hibáját sem szabad elnéznünk, a legcsekélyebb tévedését sem szabad szó nélkül hagynunk, mert kiesiny magból lesz a nagy ta. Tökéletesség az emberi mivelődés feladata, a tökéletesség pedig biba nélkül való.

Ugyan, *Tudákosi* úr! hát azt jelenti-e az idézett szabály, hogy fojtsunk el a gyermekekben minden eredetiséget és önállóságot; hogy lessük minden lehelletét,

megsértése nélkül fordulhattam volna félre. Bemutakoztunk egymásnak és csevegtünk mindenféléről.

Tudja Isten, milyen furesa tulajdonsága van annak a tavaszi levegőnek. Olyan közlékeny nyé teszi az embert, úgy árad a szó az ajkon.

Elmondta nekem körülbelül egész élettörténetét. Korán vesztette a szüleit, akkor egy szolnoki nagynénje felhozta a fővárosba s itt taníttatta. Mikor a tanítónképezdét elvégezte, volt annyi szerencséje, hogy Budapesten kapjon állást. A Józsefváros egyik iskolájában tanít most. Ma felhasználja a szabad napot, hogy egy kis kirándulást tegyen.

Egyszerű, közönséges történet, semmi érdekesség, semmi drámai fordulópont nincs benne, mely megragadná az ember figyelmét. És kiből tudna ez valami benyomást kelteni, ha a szobájában ülve hallgatja vagy olvassa. De ott kint, a tavasz tüde lehelletében a gyöngye, halvány színek ragyogókká lesznek, az érdekességet pótolja a tekintet varázsa, mely a szemekből sugárzik . . . S így ez a történet megindított.

— Vannak kegyednek barátai? kérdeztem.

— Ninesenek. A bány barátnőm volt — tavaly a képezdében — annyifelé vitt bennünket széjjel a sors. Alig tudunk már egymásról.

— Barátjául fogadna-e *Kegyed* engemet?

Nem tudom, honnét vettem a bátorságot félőrai ismeretség után ily ajánlatot tenni a bölgynek, csak megint annak a levegőnek tulajdoníthatom, hogy megtettem. S csak az a levegő tette talán őt oly bizalmasá, hogy kérdésemre igennel válaszolt.

— Jó. Elfogadom. Iparkodjunk egymást minél jobban megismerni s legyünk barátok.

— Azt hiszem, az egyenlő látóköri nagy segítségünkre lesz. *Kegyed*, a tanítónő s én a tanár, már tanulmányaink folytán is egyforma irányban gondolkodunk. Azt hiszem megfogjuk egymást érteni.

TÁRCSA

Tavaszzsal.

Hát végre mégis csak kitavaszkodott!

A fák rügyeznek, a mezőn, a réten apró zöld fejceskéit felüti a vetés, a fű, virág, pacsirta énekel a léghen, a szellő ringatja és a napsugár enyeleg vele.

Itt a tavasz!

Reggelenkint kimegyek a poros, romlott levegőjű város határán túl, ki, messze, csak épen, hogy egy-egy torony mutatja nekem a távolból: Itt van a te hajlékod. S halgatom a pacsirtadalt, szívom a föld illatát, élvezem a tavaszi levegő bűbájos varázsát. Nem biszen, hogy létezik ember, kire ez nem gyakorolna rendkívüli hatást. Hisz oly végtelenül jól esik kinn a szabadban lenni reggel, nézni a felkelő napot, megfigyelni a természet ébredését, feli tudóval szívni azt a levegőt, melynek üdeségéről a későnkelő városi nép fogalommal sem bír. A mell tágnál, a szem ragyog, az arcra rózsás pir ül ki, az ember oly könnyűnek érezi magát, gondtalannak, szabadnak, szeretne emelkedni, felszállni, reptülni abban a csodálatos zamatos levegőben . . .

Itt a tavasz.

A vén *Hattyú*-n, a helyi hajón, tettem kirándulást vasárnap reggel. Tarka-barka társaság volt rajta férfiak és nők a legkülönbözőbb osztályokból. Egy kereskedő, két színész, egy festő, néhány pap, munkások, egy csomó fiatalember és sok, sok abból a típusból, melyet az ember első ránézésre épen úgy tarthat fiakkerkocsisnak mint háziurnak. És a nők! Selyemruhás fiatal asszonyok, öregebb dámák, úri leányok, munkásnők, grizettek . . . ki tudná azt úgy hamarjában felsorolni! A vén *Hattyú* nagyokat zakatolt, a nagy lapátkerek erős locogással kezdték

paskolni a vizet, a kemény nagy, fekete füstöket pöfögetett a légbe, és a hajó megindult, neki vágott a Dunának, arra fölfelé. Oh az a Duna! Nines az az orfeuménekessé, ki gyakrabban festené át magát, mint ez a nagy, vén, örökké kaczer folyó. Egyszer aczélkék színezetet mutat, aztán világosabb lesz, majd megszökül, sőt már barnásnak is láttam egy-egy derekasabb felhőszakadás után. Tultesz minden dívathóborton gyorsan változó szeszélyeivel.

A hajó orra felé tartottam, hol az éles csúcs hasonlít a hullámokat. Ugy el szeretem nézni, hogy törnek meg a vas élen, mely irgalmatlanul, kegyetlenül szelideli őket. Most, hogy felfelé mentünk, ár ellenében, annál szebb látványt vártam. De nem lehettem egyedül. Azoknak a kis székeknek egyikén, melyek szerte-széjjel állanak a hajón, egy nőt láttam ülőni épen a hajó orrán. Háttal volt felém fordulva, nem is tudtam kivenni, fiatal-e vagy öreg. Csak a termetéről, a ruhája szabásából ítélve, nő meg azt a remek szőke hajkoronát tekintve, melyet az irigy kalap nem tudott eltakarni, valami fiatal, szegényebb sorsu teremtsének látszott.

Mikor odaértem, meg sem fordult, s én is inkább a babokat néztem. A víznek magas állása volt, hatalmas hullámok ágaskodtak fel a vén *Hattyú* orrán és foszlottak ott habbá törve széjjel, miközben a napsugarak világításában a szivárvány minden színében ragyogtak. A hajó erősen hintázott. Nem esik jól ilyenkor az ülés. Jobb tengerésmódra, szétvetett lábakkal állni. A hölgy is észrevehette ezt és egy hirtelen mozdulattal felkelt, miközben a kis szék eldőlt. Felemeltem és ő megköszönte. Ekkor megpillantottam arcát. Szőke, dús haja egy édes, finom, kis arcot foglalt körül, szeme sötét színű volt, aczélkék, ajaka csak egy csepp.

Az ő köszönése volt a pont, melyhez támaszkodva szólaltam hozzá azután is, mikor már az illedelmesség

minden mozdulatát; hogy czirkalmazzuk ki minden lépését, s szabjuk ki minden gondolatát? Okos dolog-e oly nagy fontosságot tulajdonítani minden gyermekes sületlenkedésnek, melyek az éretlen korban nagyon is természetesek? Helyes dolog-e elzárni tőle minden alkalmat, a melyben erejét megpróbálhatná, magának tapasztalatokat, ember- és önismeretet szerezhetne? Szabad-e kirekeszteni a nevelésből a leghatalmasabb tényezőt, a természetet s ezt akarni a magunk kaptafájára erőszakolni a helyett, hogy ellessük az ő akaratát s ahoz alkalmaznók eljárásainkat? Aztán meg Tudákosi úr! Hol van az az ember, a ki tökéletes, — és kivél áll az a mérték, a melylyel azt a tökéletességet mérhetjük? Hiszen naponta tapasztalhatjuk, hogy a mit az egyik ember tökélynek tart, azt a másik télszégnek tekinti!

Hanem biába beszélünk mi Tudákosi úrnak; ő jobban tud mindent! Azon bölcsék közül való, a kik hallják, hogy nő a fű, és lájják, hogy hány milliót rezeget a napsugár egy másodperc alatt; kik hamarabb észre vesznek egy szünnyogot a levőgőben, mint egy ökröt a földön.

Tudákosi úr körülvette magát tudományos rendszerűk vasrácsos tával; hozzá nem férhetünk. Csak kívülről szemlélhetjük, mily laukadatlan buzgósággal és leleménységgel fáradoz naphosszat a nevelés ügyében s sterségének mzején.

Van három ép és szép gyermeke, a kik atya s anyja mellett örökölték. Móta a gyermekek édes anyja meghalt, Tudákosi úr kétszeres kötelességének tartja minden idejét és munkáját gyermekeinek áldozni. Vagyons ember léven, semmi hivatalt nem vállalt, hogy magát egészen a nevelésnek szentelhesse. El is foglalja magát velük kora reggeltől késő estig, hogy sem neki, sem a gyermekeknek nincs egy szabad pillanata.

Hozzá méltó neveitársra talált második nejében, a ki fia alább korában sokáig volt nevelőnő egy úri házában. Enn k valóságos szenvedélyevé vált az idomítás. Míg Tudákosi úr siváló előszeretettel a pszichologia tanyművészetében bűvarkodik, addig Tudákosié asszony az aesthetika csarnokában folytatja tanulmányait. Szorgalmasan olvasgatják együtt a nevelési szakmunkákat és a gyermekek magaviseletéről s fejlődéséről pontos és részletes naplót vezetnek, mely telve van különböző észrevételekkel, megjegyzésekkel, jó tanácsokkal, idézetekkel, szabályokkal, elvekkal, annyira, hogy a ki elolvassa, utoljára belekábúl.

Valóban két ilyen éber és szaktudós ör mellett, mint a Tudákosi pár, lehetetlen, hogy valami be tudjon lopózkodni a gyermekekbe, vagy ha beünnök termett ki ne pusztuljon.

„Vigyázz, édes gyermekem megne botolj, — ügyelj, el ne ess, — nehogy megtud magad, — ne kiabálj, mert berekedsz, — ülj szépen, — ne ugrádozz, — ne azt játszodd, — ne úgy játszodj, ne szaladgálj, — tedd ezt, ne tedd azt, — jöjj ide, — ne menj oda, — így

Oh! És mi olyan jól értettük egymást! Szent-Endrén kiszállottunk és együtt mentünk be a helységbe, megreggeliztünk és aztán sétálni mentünk. Van ott egy gyönyörű erdő. Abban bolyongtunk soká, soká. És beszélgettünk, folyt a szó ajkainkról szakadatlan. Egyszer, talán véletlenül, elhallgattunk néhány pillanatra. Szemébe néztem s ő visszont az enyémbe. Megfogtam kezét, gyöngéden, szinte félve és magamhoz vontam. Aztán — valami csodálatos érzélem ragadt el — megöleltem és megcsókoltam. S ő nem huzódott a csóktól. Sőt hévvel forrón visszonzta.

Szerettük egymást.

Anélkül, hogy szívről, szerelemlről egy szót is ejtettünk volna, megértettük, hogy szerelem vonz bennünket oly ellenállhatatlanul.

Aztán továbbmentünk. Vigak voltunk mint egy pár utczagyerek. Ő dalolt — oh, mily édes hangja volt — csupa szerelmes nótákat, dalolt mint egy kis madár, oly vidáman, s én egy-egy nóta után csókkal zártam le ajkait. Közbe közbe csevegtünk, tervezgettünk, légvárakat építettünk.

Észre sem vettük, mily messzire kerültünk el a helységtől. És nem is vetettünk ügyet a felhőkre, melyek lasanként elvonták tőlünk a napsugarakat. Egyszerre csak kezdett esni az eső. A gyenge lombosították közt nem voltunk biztonságban, s menedéket keresve a mindjobban és jobban zubogó eső elől, egy sűrű fenyőfacsoportot találtunk, melynek alja szárazon maradt.

Késő délután mentünk vissza a helységbe, éppen csak éhségünk csillapítására tölthettünk ott néhány perczet, hogy a visszatérő hajóról le ne késsünk. Ott aztán, egy csendes zugban meghuzódtunk, azórt rendetlen ruháinkkal amugy sem vegyülhettünk az emberek közé.

Elfoglaltságom nem engedte a következő vasárnapig, hogy felkeressem őt.

beszélj, ne úgy mond, — így tégy, — úgy tégy, — ez illik, — az nem illik, — így gondold, — úgy gondold, — jobbra nézz, — balra nézz!” stb. stb.

Igy megy ez szakadatlanul, reggeltől estig. Kín azt még csak végig hallgatni is, hát még azoknak a szegény gyermekeknek végig szenvedni. És nem se githetnek magukon úgy, hogy az egyik fülükön beereszszék, s a másikon ki, mint a hogy rendszerint szokott lenni azon házaknál, a hol van egy kelepelő élő malom, a mely folyvást darál, — nem, mert Tudákosi úrök komolyan veszik a dolgot s következetesen utána is állanak annak, úgy hogy a gyermekeknek végre is meg kell adniok magukat.

Ha valamelyik leányka a székre ülve kissé bátra támaszkodik, Tudákosié asszonyság rögtön idézi az illetőnek idevonatkozó paragrafusát.

Ha a gyermekek játék közben összevesznek, rögtön ott van Tudákosi úr, mint nyomozó bíró. Pedig, ha magukra hagyja, azalatt háromszor is kibékültek volna, míg a syshematikus kiderítés és kiegyenlítés s a rákövetkező erkölcsi intés véget ér.

Ha a gyermekek valami iránt örömet, s gyermeki elfoglaltsággal talán tulbuzgó lelkesedést mutatnak, azonnal következik a lehűtő prédikáció a szenvedélyek veszedelmes voltáról.

Ha gyermeki ésszel és fántáziával valamely dolgot nem úgy állítanak elé, mint a hogy Tudákosi úr rideg rubrikái kívánják, rögtön jön a megtisztító korekció.

Ha valamelyik naiv jókedvében pajkoskodik, — vagy azon meggyőződésben, hogy neki igaza van, dacoskodik, nem késik az erkölcsi feddés és helyrekenyszerítés.

Ha játszótársak jönnek a házhoz, Tudákosi úr, vagy neje mindig ott van közöttük s tudományos rendszerrel rendezi és vezeti a játékot. Nem is igen kívánczik már egy gyermek is hozzájuk látogatába, annyira meglegeelte már a megtisztító figyelmet.

Tudákosi úrök hasonlítanak ahoz a műkertészhez, a ki valamely veszélyes ötletnek feláldoz egy kis fát, s kényszeríti azt a maga furesa czélja szerint törpé maradni és idomulni. Ezért aztán az ollóval és metsző késsel, a karókkal és madzagokkal egy perczig sem tavozik mellőle, úgy hogy a szegény fácskának végre minden kedve elmúlik tovább nőni, sőt egyáltalában tovább élni. Miért nem várja meg az a kertész — így tűnődik magában a szegény kis növény — hogy nagyobb legyen, akkor többre lenné képes; miért nem engedi, hogy erőmet szabadon kifejthessem, ágaimat kiterjeszsem, s lombjaimmal, gyümölcseimmel neki hasznára lehessek?! — hanem hát mit ért ahoz egy nyomoru kis fa, hogy a bölcs műkertésznek vele minő czéljai vannak.

S az a sajátságos a Tudákosi úrök eljárásában, s ezen őök sem győznek eleget csodálkozni, hogy habár folyvást résen állanak s a gyermekekben minden hibát

Mikor lakására érkeztem, a lakásadó értesített, hogy a kisasszony a múlt héten erősen megbetegedett — valószínűleg a kiránduláson hűtötte meg magát, és Szolokra utazott nagynénjéhez, miután az iskola igazgatójától hat heti szabadságot kapott. Nem is jön már vissza ebbe a lakásba.

Leverten távoztam.

Irtam azután egy levelet Szolokra, de nem kaptam választ.

Következett a nyári szünidő s én az erdélyi havasok közt jártam addig. S ott gondoltam is sokat rá — az első időben. Aztán — jött a feledés.

Mikor szeptemberben visszatértem a fővárosba, a Dunaparton járva, megpillantottam a vén Hattyút. Még vénebb, még kormosabb lett azalatt. Azon tűnődtem, hogy mulnak éveink. De a tavaszi szerelmem nem jutott eszembe.

Aztán egyszer, egy borus őszidélután a kerepesi utcán találkoztam vele. Kissé megváltozott, talán előnyére — de az hidegen hagyott. Csak azon ütköztem meg kissé, hogy olyan asszonyos az öltözte. Köszöniöttem és mikor szívélyesen fogadta, megszólítottam. De nem vitt rá a lelkem, hogy a szent-endrei kirándulásra emlékezzem. Ő sem szólott róla. Csak csevegtünk, miközben oldala mellett haladtam. És észrevettem, hogy kissé furesán mosolygott, mikor beszéd közben kisasszonynak szólítottam. A Vas-utczában megállott egy ház előtt.

— Ha meg akar látogatni, itt lakom. Vagy feljön mindjárt egy csésze teára?

Elfogadtam az ajánlatot.

Fent egy háziasan öltözött urat találtam, ki egy íróasztal előtt ülve szorgalmasan vetette papírra a betűket.

— Férjem! szólj rámutatva.

Aztán hozzáfordult.

— Kedves Feri, itt bemutatom neked Kertész Pál urat, egy régi ismerősömet.

S a férj kezét nyujtva szólott hozzám:

— Igen örvendek, hogy így megismerkedhettem Önnel, mert a lapunk érdekében ügyis szándékomban volt, hogy Önt, ismeretlenül bár, felkeressem...

Majoros Emil.

azonnal elfojtanak, s minden tévedést rögtön helyreigazítanak is; mégis naponta újabb meg újabb gyalóságok ütök ki magukat, — oly számmal, hogy azokat alig győzik naplójukba bevezetni.

Oh ti ápolói a paedagogiai symmetriának! Hová juttok így gyermekeitekkel, ha ugyan kibírják azt a folytonos tördelést, taragást, gya. ulást, simitást, hajlítást, és idomítást s bele nem pusztulnak az erőltetett s természetellenes nevelési tanfolyamba. Mik lesznek így belőlük? Élet nélküli gépek, akarat nélküli bábok, mosolygó feleziczomázott figurák, a kik mindent megbirálnak s határozottan még sincs bátorságuk sehova szegődni. Tulbuzgóságtokkal s elfogult erőszakoskodásaikkal elértek, hogy nem lesz rajtok semmi szögletesség, semmi él, semmi érdesség; de nem is lesz bennök semmi lelkesedés, semmi erő, semmi akarat, semmi jellem!

Ezt akarjátok-e?

Ne kívánjatok a tavasztól gyümölcsöket, hanem gyönyörködjétek virágaiban. Óvjátok és ápoljátok a gyenge csemetéket, de hagyjátok fejlődni is. Ne akarjátok ti a természetnek mintát szabni; nagyobb művész a mindnyájatoknál!

Szász Károly.

I R O D A L O M.

* **Egy új könyv.** Tauber Kornélnak, lapunk volt segédszerkesztőjének a jövő hóban jelenik meg egy verses kötete. (Prózai munkái, elbeszélések karácsonykor kerülnek a könyvpiacra). A mostani kötet a Révai testvérek irod. int. részv. társaság kiadásában lát napvilágot. Azt hisszük, hogy a ki olvasta és olvassa a szerzőnek lapunkban és a budapesti meg kolozsvári lapokban megjelenő finom és ügyes verseit, szívesen veszi ezt az értesítést, mely megadja akárkinek a módot, hogy a könyvet megszerezze. A diszes kötet ára 2 frt lesz, de most, előfizetve 1 frt 50 krért rendelhető meg Révai testvéreknél Budapesten.

* **Füzet az indiai művészetéről.** A csodálatos bájú, mesevilágba való, dűsgazdag, buja indiai művészetéről egy kis füzet jelent meg legközelebb. A füzet főként az indiai építőművészettel foglalkozik, s sokat beszél az ellorai híres sziklatemplomról. A déli stílus e legészakibb remeke a VIII. században keletkezett. Még pedig sajátságos módon. Nem a fala emberi munka, hanem az ürege. Nem odahordták az építőanyagot, hanem elhordták a hegyet, csak ott hagyta meg a természet alkotását, a hol az embernek felra volt szüksége; 50 láb széles, 270 láb mély templomudvart vájtak a hegybe. Az udvaron belül megmaradt hegy tömege, s ezt átalakították templommá. A templom négyszögletes „vimána“, legfelső koronázata 90 láb magasan van a föld felett. A falakat az indiai mythológiából vett képek díszítik, s a nagy hősköltemények alakjai. Sajnos, India gazdag mysticizmusának kevés ismerője van, művészetét kevesen tanulmányozták, pedig a díszítő-formák oly páratlan gazdagsága sehol máshol nem található. Ezért is igen nagy szolgáltatást tesz e füzet, mely gyönyörű képekben s a tudomány mai színvonalán álló szövegben magyarázza e sajátos cultura szülötteit, e buja föld termékeit, melyet nem ártana a művészet számára még egyszer feltedezni. A füzet természetesen a „Nagy Képes Világtörténet“ legújabb füzeté. Az egész munka 12 kötetből fog állni. Szerkesztője Marczali Henrik. Egy kötet ára diszkötésben 8 frt, füzetként is kapható. Megjelen minden héten egy füzet, a 30 kr. Kapható Révai Testvérek könyvesházában (Ullői-ut 18.) s bármely hazai könyvkereskedésben.

* **Hasznos Tanácsadó.** Kinek n. volna arra szüksége? Hát még, amikor évenként, potom 2 frintért szert tehet egy ilyen hü tanácsadó és szórakoztató jó barát, mint a milyen a „Hasznos Tanácsadó“ című képes családi lap, mely husvét vasárnapján jelent meg Gerő Attila, ösmert költő és műtörtéti szerkesztésében és a „Hasznos Tanácsadó“ betéti társasága kiadásában. A lap mindenkinek, a ki egész évre előfizet, ajándékkul adja Benedek Elek: „Magyar Népköltés gyöngyei“ című gyönyörű és díszkötésű művét, melynek bolti ára három forint, azaz egy forinttal több mint az előfizetési összeg. Tehát a „Hasznos Tanácsadó“ egy forintot fizet rá mindenkinek, a ki jár-tatja a lapját.

Ezenkívül száz meg száz olyan tanácsot közöl, a mezőgazdaság és háztartás köréből, mely maga egy vagyonnal felér. A ki e lapból mutatóvényszámot kér, és arra elő is fizet, hü marad mindig hozzá. Az első szám tartalma a következők:

Szabolcska Mihály: Idehaza járok. Vers. Jakab Ödön: A „Hasznos Tanácsadó“ról. Heltai Jenő: Dal. Vers. Agai Adolf: Az első gyermek. (Képpel.) Gerő Attila: Mese a tavaszról. Vers. (Képpel.) Benedek Elek: A vér. Muzslai János: Márczius hó. Vers. Gyulai Lóbor: Az iró asztal. (Képpel.) Temérdek: Víz számlékezők Petőfira. (Képpel.) Varsányi Gyula: Csak beszéld el... Vers. Dr. Somorjai Pál: A rózsás arcszín titka. (Képpel.) A Hasznos Tanácsadó ajándéka. Budapesti Életképek. Hoffmann Ottó: Népszerű tudomány. (Képpel.) Irodalom és Művészet. — Mezőgazdaság és Kertészet. Konyha. — Háztartás. — Egészség és szépség ápolása. Ruházat és fehérnemű. — Házi Vegyszerek. Házi Ipar. — Hirdetések.

A lap szerkesztősége Erzsébet-kört 41 sz. a. van és bárkinek szívesen ad levélbeli tanácsot is, ha rászorul, kiadói vála meg Ferenciek-tere 6. sz. a. van, hová az előfizetési pénzek kiüldendők.

* **Nagy meglepetést szerzett** s valóban méltó feltűnést keltett a magyar társadalom minden rétegében a „Rejtelmek Világ“ husvéti száma. Gyönyörű rózsaszínű alakra nyomott s r. mek szép stílizált címkeppel ellátott borítékán kívül a mat gyar spiritualizmusnak emez egyetlen organuma 24 teljes oldalny. gazdag, illusztris tartalommal jelent meg s pompásan sikerült reprodukciókban öt nagy eredeti s csodálatos szellemrajzot mutat be, ezenkívül még külön önálló műmellékletként csatolva van a laphoz Aksákw Sándor arcképe is pompás kivitelben. Az a kiváló gond, a mely a „Rejtelmek Világ“ minden egyes számának szerkesztésében megnyilvánul, az a dűs, változatos, eleven tollal írt magas színvonalon álló beltartalom, az az izléses fényes és pazar kiállítás, mely egész külsején előmlik, magyarázhatja meg egyedül azt a páratlan érdeklődést, mely a „Rejtelmek Világ“ iránt lépten-nyomon megnyilvánul. Hogy ünnepl. számának mily rendkívül érdekes tartalma van, legyen elég csak a következőket kiemelnünk: A halhatatlanság. (B. M.) — Hazai szeánszok. (Az első találkozás. A szebkendő és a korona. A breznóbányai gyermekmédium.) — A szellembúvárlat irányá-

eszméi (Madách Aladár). -- Tárca: Nagypéntek (Petrus Jenő). -- A titokzatos expeditőr (Pogács Kornél). -- Egyről-másról: Misztikus képek az ó-korból (Somogyi Emil). -- Telepátikus esetek. Egy érdekes szellemközlemény. -- Egy érdekes örökösödési pör. -- A husvét melléklet tartalma: Resurrexit (költmény: Madách Aladár). -- Ünnepeink (Rechnitz Ignác). -- A hírneves Sardou „Spiritismus” című drámájának első felvonása. -- A szellemírás és a szellemrajzok (5 nagy illusztrációval. -- Irta: Pogács Kornél). -- Egy érdekes szellemközlemény. -- A beteljesült álom. -- Ezenkívül ugyancsak a husvét számban kezd meg a „Rejtelmes Világ” közölni dr. Aksákov Sándor, valószínű belső titkos ezári államtanácsos tollából, kétkötetes korszakot alkotott munkáját, a melynek címe: Perszonalizmus, Animizmus és a gyakorlati Spirituálizmus. Ezt a kiváló munkát, miként a „Rejtelmes Világ” jelzi több mint 50 eredeti fényképfelvetel, topográfikus rajz stb. fogja díszíteni. A lap nagy terjedelmű s rendes heti megjelenése dacára az előfizetési árak maradtak a régiek: t. i. egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., flom papirosra nyomva pedig: egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr., mely összeget a lap kiadóhivatalához, Budapest, VIII., Üllői-út 12., kell küldeni. Kívánatra a kiadóhivatal bárkinek ingyen küld mutatványszámot, a ki eziránt egy levelezőlapon keresi meg. A rendkívül olcsó s a maga nemében páratlan hetilapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1899. április 13.

— **Reformátusaink püspökjelölése.** A gyulafehérvári ref. egyházmegye e hó 7-én tartotta püspökjelölő értekezletét. Az értekezlet szokatlanul népes volt. Szász Domokos helyére egyhangú lelkesedéssel dr. Bartók Györgyöt, az egyházkerület főjegyzőjét, az elhunyt püspök mostani helyettesét jelölték.

— **Az EMKE gyulafehérvári fiókköre** folyó hó 9-én megtartott alakuló közgyűlésében megválasztottak: elnöknek Novák Ferencz, alelnököknek Avéd Jákó, Dr. Elekes Viktor, titkárnak Issekutz János, jegyzőnek Dr. Gál Béla, ellenőrnek Roska József, jogtanácsosnak Dr. Mayer Ödön, pénztárnoknak Csceskedy József. Választmányi tagok lettek: Dr. Téri Ödön, Dr. Náthán Bernáth, Kóródy Péter, Wagner Sándor, Péter János, Dr. Mohay Sándor, Dr. Deutsch Mór, Deutsch Adolf, Dr. Hartenbaum Simon, Dr. Ujfaluassy József, Dr. Fehér Gerő, Bartba Győző, Erőss József, Sárdy Miklós, Kádár Miklós, Fogarassy János, Krisevski adó-tárnok, Fuchs Nándor, Polónyi Gyula, Jónás Géza, Dr. Emmanuel Győző, Csiky Miklós, Baumann Arnold, Bálint Ferencz.

— **A gyertya.** Egy alföldi városban történt a következő érdekes eset. Egy ügyvéd beszállott a vendéglőbe és reggel a szobaszámlát kérve, meghorzdalt a tételek horribilis nagyságától. Különösen az bosszantotta, hogy gyertyáért 30 kr-t követeltek, noha ő csak éppen vetkezés alatt, tehát csupán vagy öt pereznyi időtartamra vette igénybe annak az egyetlen gyertyaszámlának fényét. Miután nem épen a vendéglős iránt érzett nagy rabecstülést kifejező felkiáltások közt megfizette a követelt összeget, fogta a gyertyát és kézi táskájába csomagolta, hogy legalább a veszett fejszének nyele megmaradjon.

A lépcsőn azonban megszólította a vendéglős.

— Uraságod tévedésből magával vitte a gyertyát.

— Nem tévedés. Természetes, hogy elviszem, miután megfizettem.

— Kérem tessék itt hagyni a gyertyát, mert a vendéglőből nem szabad elvinni semmit.

— Dehogyan hagyom! Elég drágán fizettem meg.

— Ha nem hagyja itt, még drágább lesz Önnek a gyertya!

Az ügyvéd hazautazott és, mint erélyesen kijelentette, a gyertyával együtt. Nemsokára pörös íratot kapott, mely őt a bírósághoz idegen ingó eltulajdonításáért hívja. Szóval, csinos kis pör lett. Egyik bíróság a vendéglői butorzat tartozékának tartván a gyertyát, melyből a vendég annyit használhat el, amennyit akar, melyből a vendég annyit használhat el, amennyit akar, de semmit el nem vihet, az ügyvédet ítélte el. Végre az egyetlen milligyertya ügye a kuriához került. A kuria a vendéglői számlát, melyben a kérdéses kritikus gyertyaszál tényleg így volt stigmatizálva: Gyertya: 30 kr. A kuria ez alapon ítélte. Kimondván, hogy amennyiben gyertyáért fizetett a vendég, ez a gyertya az övé; ha azonban világítás címén követelték volna a 30 krt, akkor nem lett volna joga a gyertyához a vendégnek.

Ez a kuriai döntés elvi jelentőségű; figyelmébe ajánljuk azoknak a vendéglőbe szálló takarékos utasoknak, akik a vendéglői gyertyát magukkal szokták vinni; az esethez pedig még azt tesszük, erkölcsi tanulságot akarva nyújtani és a nemezis kérlelhetetlenségét is leleplezni akarván, a vendéglős a kuriai döntés után így fakadt ki:

— Ez a gyertya nekem drágább, mint három évi vendéglői világításom.

— **Czimbalom-oktatás.** Puresi István népzenész, a kitűnő czimbalom-művész lapunk útján értesíti az érdeklődő közönséget, hogy kedvező feltételek mellett hajlandó czimbalom-oktatást adni felnőtteknek és kisgyermeknek egyaránt. A nap bármely órájában adhat leckét s bővebb tájékoztatást nyújt középütcza 85. sz. alatti lakásán.

— **Hazafias üzlet.** Az április 11-iki nemzeti ünnepet városunkban csak egyetlen-egy üzlet tartotta meg, a mennyiben a nap délutánján bezárt. Ez az üzlet a J. B. Misselbacher sen. nagy kereskedés s hazafias tényeért elismerést érdemel. — Két pénzintézet, u. m. a gyulafehérvári takarékpénztár és a gyulafehérvári népbank részvénytársaság szintén szünetet tartott e napon.

— **Színészek érkeztek városunkba** és — mint halljuk, az Erzsébet-szálló nagy termében közelebből megkezdik előadásai sorozatát. Eppen jókor jöttek, mert bizon elvár városunkban egy kis némesebb időtöltésre szolgáló alkalom. A derék színészek találják meg nálunk mindazt, mit reménylenek.

— **Stefánia-sörház.** Ilyen czímet adott Hillinger Lajos vendéglős az általa bérbe vett régi városi sörházak, melyet teljesen újonnan berendezett és f. hó 16-án vasárnap előlegesen meg fog nyitni. Az ünnepélyes megnyitás később lesz.

A borhamisítás a középkorban.

(Ismeretterjesztő apróság.)

Ez a legnépszerűbb dolog ma s ezzel foglalkoznak lapjaink legkevesebbet. Népszerű annyiból, hogy senki sem szeret hamis bort inni, mégis a borivók 96 százaléka csakis hamisított lőrt cserélt le gégején! Népszerű a borhamisítás kérdése, mert nagyon is hamarosan kitűnt, hogy a borgyártás egyik legjövendőmezőbb iparág Magyarországon. Ezenkívül annyira nem veszedelmes, hogy a „szemfüles rendőrség” csak akkor veszi észre, amikor egyesek már többszörös milliomosokká hamisították magukat.

A borhamisítás nem új dolog. Ráakadunk már a rómaiak korában. Plinius fia kétféle módját említi a borhamisításnak: amikor a bort hig mézzel keverve forralva készítették; s midőn gipsz, mész és gyanta keverékből csináltak valami Engel-féle parancsot.

A hamisborok elleni rendszabályokat körülbelül ötven év különbséggel a 14-ik században hozta meg Anglia és Hollandia. Előbbi 1327-ben, utóbbi 1384-ben. Ugy itt, mint amott higanys és vitriolal hamisítottak. A derék, jó augsburgi polgárok azonban csak a tizenötödik század közepén vették észre, hogy Franciaország kizárólag hamis borokat szállít.

Németország fő boriacza a tizennégy és tizenötödik században Köln volt. Itt fizették meg legjobban a borok minőségét. A kölniek 1343-ban adták ki az első rendszabályt a borhamisítás ellen.

Ha rájöttek holmi bormanipulációra, vagy hamisításra, nem pétérbácsiztak sokat a borhamisítókkal. Nem küldözték a hamisított borra vonatkozó aktákat ide-oda, hanem röviden végeztek az ilyen imposztorokkal. Legenyhébb volt az örökös száműzés és pellengérré állítás. De fordultak elő olyan esetek is, hogy a vétkesek arcát és nyakát tüzes vassal bélyegezték meg.

1453-ban egy nőt és egy férfit hordó tetején állítottak pellengérré s azután örök időkre száműzték. A krónikás feljegyzései szerint halálra ítélték őket s a halálos ítéletet végre is hajtották volna rajtuk, ha a mőkli örgróf közbe nem vetette magát értük. Az ő „önzetlen” buzgalmának sikerült a bűnösök részére kegyelmet eszközölni. Ezeknek egész bűne pedig csak annyiból állott, hogy megsütötték a körtét s azt savanyu bor közé keverték, hogy édesítsék.

A hordók kikénevezése sem volt abban a korban megengedve. Ez is hamisításnak tekintett. 1464-ben egy borkereskedő, ki kénkövezte a bort, polgári jogait elvesztésére ítéltett. Ezenfelül eltiltatott a borkereskedéstől.

A régi jó Ulm városában a 15-ik században minden koreszmárosnak meg kellett a városházán jelenni s esküvel bizonyítani, hogy a bor, a mit mér, eredeti és semmitéle higanys, vitriol, almagust, mész, mustár, mustármag, körte, vagy más idegen anyag nincsen közé keverve. Abban az időben — a vegyészett még bölcsőjében sem igen ringott — a hamisítást leginkább csak a hordó feneké hátramaradt seprőről, vagy cefréről lehetett megismerni.

Délmetországban Norinberga volt a főpiacz, ahol minden csütörtökön borvásárt tartottak. Ide szállítottak osztrák és magyar borokat is. A város borhamisítás ellen 1382-ben adta ki az első rendeletét. Száz évvel később a városi főkirurgus, dr. Münz, egy emlékiratot dolgozott ki „a hamisított borok által okozott veszélyes betegségek különleiségeiről.” Ez a szakvélemény nagy hasznára vált Norinbergának, mert a vándorénekesek főleg ezt a várost dícsérik jó boráért.

A frankfurti városi tanács szintén erélyes intézkedéseket hozott be a borhamisítás ellen. A hamisított borokat a hóhér bordóstól a Majnához szállította s ott a nép örömrivalgáa között öntötte ki.

Néhány eredeti módon büntették a borhamisítókat. Így Pitrichben 1482-ben egy borhamisítónak hat pintet kellett meginni saját borából. Nem csoda, ha belehalt!

De nem csak a hamisítókat érte ez a büntetés, hanem azokat is kik a borgyártást szakszerűleg tanították. Egy ily mestert Norinbergából öt évre száműzték.

Ne gondoljuk azonban, hogy csak a német városok tanácsosai szerették a tiszta bort szopogatni. Császárok, fejedelmek és birodalmi gyűlések elkövetek mindent; hoztak szigorú rendeleteket, tettek övrendszabályokat, csakhogy a borkészítés és a gyártott bor elárúsítása megakadályoztassék.

Az ember alig hinné, pedig tény hogy a középkorban sokkal komolyabban fogták fel ugy egészségügyi,

mint kereskedelmi szempontból ezt az egészségmételvező bajt, mint most.

Főleg érdekes dolgokat ír erről Wassermann „Az élelmi szerok hamisítását” tárgyaló nagy munkájában. Az alábbi sorokat mintha a mi viszonyainkról irta volna „A mai század felvilágosodott korszaka nem tartja szükségesnek különös figyelmet fordítani az élelmi szerok hamisítására. Az értelmetlen nép ki van szolgáltatva a borkereskedő lelkiismeretességének. S hogy ezek miként felelnek meg a borkifogyasztók által beléjük helyezett bizalomnak, kitűnik olyankor, ha egy egész ország jóhírneve van a külföld előtt veszélyeztetve.”

(„B”)

H. L.

Nyílttér.

Nyersselyem-bászt-ruha 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig teljes öltönyhöz való kelme — *Tussors* és *Shantung-Pongees*, valamint fekete, fehér és színes „**Henneberg-selyem**” 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállítva — **min-tákat pedig postafordultával** küldenek.

Henneberg G. selyemgyárjai cs. és kir. ud. vari szállító **Zürichben.**

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Tisztelet annak a ki tiszteletet érdemel!

Wilhelm Ferencz gyógyszerész **ának Neuukirchen,** Bécs mellett 1897. aug. 11-én ezt írják Altonából:

Már 70 éves lévén 10 év óta köszvényben aranyér fájdalomban szenvedtem és gyógyulást nem találhattam csak az ön-**Wilhelm-féle antirheumatikus vér-tisztító theája** 3 hét alatt gyógyította meg bajomat. Fogadják köszönetemet Ön és a grófnő kinek tudósítását a teáról az újságban olvastam

Kiváló tisztelettel

ACKERMAN CHRIST

Altona, Hamburg mellett Reichenstr.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Ikt. 2120

1899.

Hirdetmény.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint teze lelkönyvihatóság részéről közzététeit, miszerint a-**Alvincz** — Nagyszeben — Vöröstoronyi vasút részvénytársaság számára az alább megnevezett határookban kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a a helyszínére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint: **Koncza** községre nézve **1899. május hó 16-án reggel 9 óra**: Kellnek állomás. **Kutfalva** községre nézve ugyanakkor, ugyanott. **Alvincz** községre nézve **1899. évi május hó 18-án reggel 9 óra**: szászsebesi állomás.

Az érdekelték felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgálmak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Egyuttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határookban az **Alvincz**—Nagyszeben vasut-vonal számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi czim alatt igényt tartanak; ezeket **1899. évi június hó 25-ig** ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsék, minthogy a később jelentkezők, észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthező.

Kelt a gyulafehérvári kir. törvényszék mint tkkvi hatóságnál 1899. márczius 30-án.

Felszege kir. trv. bíró.

!! Használjon Ön Fegyvereket !!

Különös előnye:
utólérhetlen könnyű járás
(megvétel és nem letétel.)

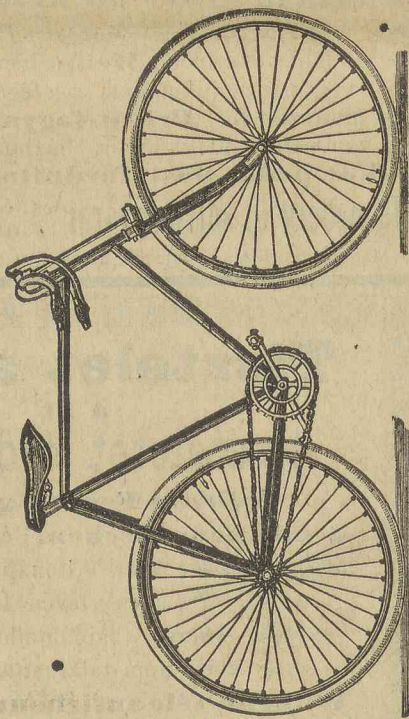
Steyri fegyvergyár

a világ legnagyobb kerékpár-
gyára.

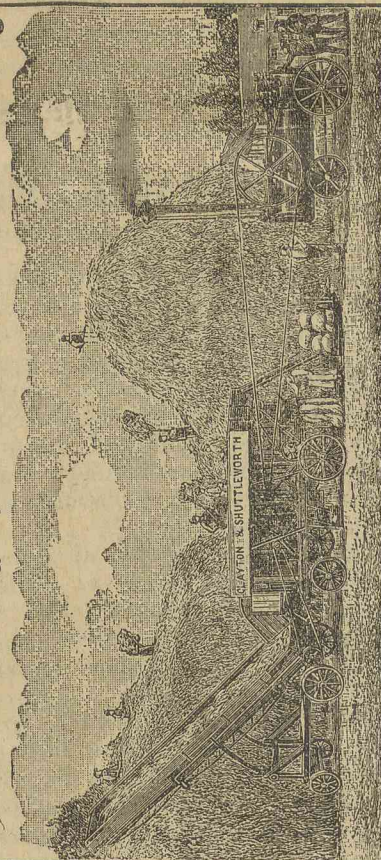
Arjegyék ingyen és hémentve.
Magyarországi vezérigazgató: KANN és HELLER cégnek Budapest,

Váci-körút 62.

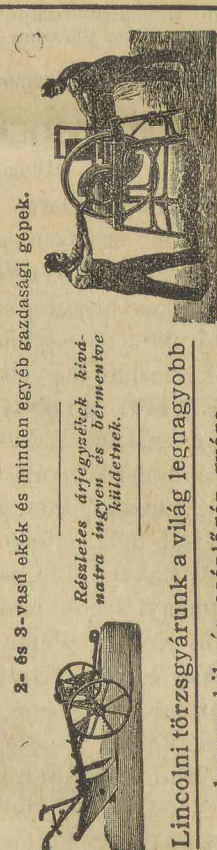
Képviselet és raktár: HALTRICH ADOLF Megyében.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
továbbá járgány-cséplőgépek, kőharc-cséplők, tisztító-rostálók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénaszívók, boronák.

2- és 3-vasúti ekek és minden egyéb gazdasági gépek.

Résletes árjegyzékek kint-
natra ingyen és bérmentve
küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobil- és cséplőgép-gyára.

Magas jutalékban

részesülnek megbízható szolid ügyü-
kök, kik törvényszerűen megengedett
sorsjegyeknek, részletfizetésre való ela-
dásával, egy nagy pénzintézet (rés-
vénytársaság) számlájára toglalkozn
ohajtanak. Ajánlatok „MERCATOR”
ezimen: **Eckstein Bernát** hird-
tési irodájába Budapest, V., Fűrdő-
utca 4. intézendők.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZIER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes mülappal
50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven.
Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és je-
lentős ez a vállalkozás.
A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet.
Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez.
Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázola-
tok lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és
írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített históriai muzeumot nyújtanak az előfizető-
nek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból,
családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekekről egybegyűjtött s a
legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét,
az egésznek művészi értékét adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik.
Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója
barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen.
A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy,
magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg
nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívül diszes félbör-
kötésben, bőrháttal és
vászonablával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy
kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog
közrebocsátatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz diszes be-
kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben
minden rendes hazai könyvtárban.

b) Képes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy alólírt kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy

mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők szíveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

A MAGYAR KIRALYI

Allamvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

— BUDAPEST, Váci-körút 32. szám. —

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcséplőgarnitúráit, ipari czélokra alkalmas „Compound” locomobiljait, teljesen vasból készült ssalmakaszalósógepeit, gőskukoricasmorssóit, Stibor-féle körfűrészait „Millenium” kaszáló- és aratógepeit; továbbá Sack-féle ekéit, vetőgepeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.

— Árjegyzék ingyen és bérmentve. —

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentáit az idő megpróbálása-nak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájda-lomsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik küszvényél, csúznál, tagszaggatásnál és meghúléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Be-vásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Posztószéjjelküldés csak magánosoknak.

Egy vég, 3-10 m. hosszú, teljes uri-öltönynek ára csak

Posztógyári raktár Kiesel-Amhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentesen. — Minták szállítás. Magánvevők figyeljenek! Csak közvetlenül vásárol-hatnak az értékek megfizetésén. Fővilágosítással és bizonyításképpen csak Krausz Adolf posztókereskedő Buda-poston a szabónál egy nadragot 50 kr.-ért, 10 frt. vásárlásnál egy nadragot 60 kr.-ért, 20 frt. „ egy öltönyt 1 frtért, 60 frt. „ „ „ öltönyt egészen ingyen. Ezenkívül a szabó még a következő engedményt kapja: 3 frtot méterje után s külön 20%-ot. Ezeket az ajándé-kokat a magánvevő fizeti, ha Krausz Adolf minta-könyve után a szabónál vásárol.

Sz. 2067—1899

tkkvi.

Hirdetmény.

Berve község telekkönyve birtokszabályozás kö-vetkeztében az 1869. évi 2579 számú szabályrendelet-hez képest átalakították s ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cz. a tényle-ges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telek-könyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fo-gyanatosítottatik.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitestése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1899 évi május hó 3-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tár-gyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelen-jenek meg s az új tkkvi tervezet ellen netaláni észre-vételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhetők kifogásokat jobbizemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetnek.

2. Mindazok, kik a telekjegyzőkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt je-lenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okmányo-kat mutassák fel.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulaj-donjogot tartanak, de a telekkönyvi bekebelezésre alkal-mas okirataik nincsenek, hogy az átírássra az 1886. XXIX. tcz. 15-18., az 1889. XXXVIII. tcz. 5. 6. 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges iratokat megszerezni iparkodjanak és az okból ügyeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy átruházó tkkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szó-val ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsion, mert különben jogait az ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedés ked-vezményétől is elesnek; és

4. azok, a kik javára tényleg már megszűnt köve-telésre vonatkozó zálogjog vagy egyéb megszűnt jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, úgy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa véget a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól. Gyulafehérvárt, 1899. márczius 29-én.

Felszegi Lajos, kir. törvényszéki bíró.

Szám. 5169—1898 tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy a balászfalvi takarékpénz-tár végrehajtónak Genesen Juon a Tódi Albi o gir-bói volt lakos végrehajtást szenvedő ellen 104 frt 60 kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyé-beu az oláhgirbói 112 sz. tjkvben A + 1, 3, 4, 5, 8 rend, a 276 sz. tjkvben A + 1 rend, a 247 sz. tjkvben A + 1 rend és a 337 sz. tjkvben A + 6 rend összesen 448 frt becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fent megjelölt ingatlanok az 1899 évi április hó 18-ik napján d. e. 9 órakor Oláh Girbó község

házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltás áron alól is elfog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. 60. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 no-venber 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezése ől kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkvi hatóságtól. Kelt Gyulafehérvárt 1898 évi november hó 24-én. A kivonat hitelességét igazolja

Muntyán Miklós, tkvi kiadó.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Korona

1 jutalom 600000

1 nyer. á 400000

1 " " 200000

2 " " 100000

1 " " 90000

1 " " 80000

1 " " 70000

2 " " 60000

1 " " 40000

5 " " 30000

1 " " 25000

7 " " 20000

3 " " 15000

31 " " 10000

67 " " 5000

3 " " 3000

432 " " 2000

763 " " 1000

1238 " " 500

90 " " 300

31700 " " 200

3900 " " 170

4900 " " 130

50 " " 100

3900 " " 80

2900 " " 40

50,000 nyer. és jut. 13.160.000

összesen

Rendelőlevél levágandó.

Kérek részemre.....I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos

tervezettel együtt küldeni.

Az összeget.....frt

utánvételezni kérem

postautalvánnyal küldöm.

A nem tetsző törleendő.

Pontos cím

Török A. és Társa uraknak Budapest.

Sok és nagy nyereményt fizettünk tisztelt

vevőinknek; rövid idő alatt körülbelül egy és

fél millió koronát.

hosszánk beküldeni.

f. é. április hó 17-ig

hosszánk beküldeni.

Török A. és Társa uraknak Budapest.

Sok és nagy nyereményt fizettünk tisztelt

vevőinknek; rövid idő alatt körülbelül egy és

fél millió koronát.

A negyedik nagy m. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre újból 50,000 nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, órásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsjegyet 6. —
" fél " " " 3. —
" negyed " " " 1.50
" nyolcad " " " .75

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges be-küldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelményeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. é. április hó 17-ig

hosszánk beküldeni.

Török A. és Tsa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítói

Budapest, V., Váci-körút 4 a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt körülbelül egy és fél millió koronát.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár

KRONSTEINER KÁROLY
 — Bécs, III., Hauptstrasse 120. sz. (saját házában) —
 Kitüntetésre arany érmekkel.

Főhercegi és hercegi uradalmak, es. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari, bányá- és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója.

E homlokzat-festékek, melyek mészből feloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól felfelé szállítanak és ami a festék szűrtisztaságát illeti, azonos az olajfestékkel.

Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Bikszádi
 érlappal
 és ismertető
 könyvecskével
 bérmentve szolgál
 a *kutkezelőség*
BIKSZADI,
 (Szatmármegye.)

BIKSZÁDI ásványos gyógyvizet,
 mely egyedül a maga nemében, több hírneves egyetemi orvostanár és hírneves vidéki orvosok, hatásánál fogva fölébe helyezik a külföldi és drága Selters és Gleichenbergi vizeknek. Gyógyító hatása a **BIKSZÁDI** ásványos gyógyviznek kitűnően bevált idült és heveny légszomjot, hangszálag hurut, vértörés ellen. Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérbányás, tüdőstícs-hurut és kezdődő gümőkór, továbbá kitűnő eredményt értek el a BIKSZÁDI VIZ alkalmazása által emésztettség, idült és heveny gyomorhurut, máj- és epehólyagbántalomnál, a belek renyhe működésénél, vesebőgőben szenvedőknél, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál, mint specifikum vált be.

Bikszádi viz bérleje s a sztojkai viz főelárusítói:

ALMER LAJOS ÉS KÁROLY
 nagybányai lakosok.

SZTOJKAI ásványvizet,
 mint Erdély gyöngyét, nem hiába nevezik el *magyar karlsbadi viznek*, mert tényleg annak gyógyhatása, a szigorú diéta betartásával: idült gyomorbántalom, máj- és epehólyag, valamint epekedő bajoknál, nemkülönben *csukorbetegségnél* alkalmazva, valóságos csodákat művel, kitűnő hatásu a SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ a légzőszervek összes bántalmainál, valamint a női bajok és görvélykóros bántalmaknál is. — A SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ dús szénadtartalmánál fogva, akár borral, akár gyümölcszörpvel vegyítve, mint kellemes üdítő ital pártját ritkítja. A SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ hosszas használata az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s így a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annyival is inkább, mert hosszabb állás után nem csapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren túli szállítást.

Főraktár: *Jakabfy Albert ur fűszer- és vaskereskedésében.*

Sztojkai
 árlappal
 és ismertető
 könyvecskével
 bérmentve szolgál
 a
forráskezelőség
SZTOJKA,
 Szolnok-Doboka m.

Sömör-betegséget:

száraz, vizenyős, pikkelyes sömört (Flechten) s az e bajjal együtt járó, kiállhatatlan

bőrvizsketeget

jótállás mellett gyógyít,

sőt azokat is, kik gyógyulást sehol sem találtak.

A „Dr. HEBRA sömörirtó”-ja.

Külső használatra való, nem ártalmas.

Ára 6 frt o. é. vám-és postadíjmentesen (levéljegyekben is) utánvétellel 50 krral több.

Kapható: **St. Harien-Droguerie Danzig (Deutschland.)**

Globus-tisztító-kivonat

többszörösen kitüntetve,

a jelenkor

elismert legjobb

fém-tisztító-szere

és sokkal jobb mint a tisztító-kenőcs!

Minden kísérletet

okvetlenül állandó használat vált föl.

Valódi ezzel a védjeggyel: **Vöröscsik globussal.**

Dobozok 5, 8 és 15 kr-ával mindenütt kaphatók.

FRITZ SCHULZ jun., LEIPZIG
 a tisztító-kivonat feltalálója.

Világhírű czikk. — Minden országban növekedő általános használat. Legkényelmesebb, leg-tisztább, legjobb

Fogtisztító-szer

SARG-féle

Kalodont

(Közegészségügyi hatóságoktól megvizsgálva, bizonylat Bécs, 1887. július 3.)

Igen czélszerű utazásoknál, illatosan üdítő, Mindenütt kapható.

„Uram! azt hiszem, hogy a száj és a fogak ápolásának éppannyi, ha nem több jogosultsága van, mint más disciplinának, ha meggondoljuk, hogy a szájüreg a test belsejébe vezető kaput képezi.” — E szavakkal vezette be a zágrábi Dr. Wolff a XII. nemzetközi orvosi kongresszuson Moszkvában előadását. Azután folytatta: „Alig hiszem, hogy sokat mondok, ha számtalan gyomor- és bélkatharrus, vérszegénység, sápkór stb. okát éppen az elhanyagolt szájüreg rovására írom. Nem ritkák azok az esetek, mikor annak a legelső megtisztítása (gyógyítása) ezeket a betegségeket eltüntet.”

Teljes egyetértés uralkodik az orvosok legelőkelőbbjei közt abban a tekintetben, hogy a száj ápolásánál a fogkefével való mechanikus tisztítás játszsza a főszerepet; hogy szükséges ezt a tisztítást reggel és este okvetlenül végezni, ajánlatos azonban minden évés után alkalmazni.

Leginkább ajánlják a **tubusban árult fogpasztákat**, mert ezeknél a fog nem használt rész mindig el van zárva **Legelőnyösebb az óntubusok**, mert ezek nem tartalmaznak káros olomalkotórészeket.

Miller tanár **Berlinből**, a fogászat egyik legnagyobb autoritása, a fogpasztáktól megkivánja, hogy **NEUTRÁLIS SZAPPAN-BÓL** készüljenek.

Mindezeknek a követelményeknek és feltételeknek, melyek a fogak észszerű ápolásához szükségesek, hogy a legtökéletesebben a **Kalodont** felel meg, melyről egy másik autoritás azt mondja: „**Hogy valóban örülnünk kell, hogy ily készítmény létezik**, melynek azonkívül megvan a **gyors kelendőség és közvetlenség előnye is**, a mi megóvjá az embert, hogy **Kaladont** vásárlásánál abba a rossz helyzetbe jusson, hogy régi, rossz árut kap, mint az oly készítményeknél történik, melyeknek kelendősége csekély stb.

Óvakodjunk ezért hasonlóan csomagolt, ámtásra készült, értéktelen utánzatoktól!